

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

E.W.Kegel (FvD)

(d.d. 08 december 2025)

Nummer

4327

Onderwerp

Subsidieverlening kweekvlees boerderij

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Op de website van de provincie verscheen een artikel omtrent subsidieverlening voor de eerste “kweekvlees boerderij” ter wereld.¹ FVD is zeer verontrust over deze ontwikkeling en wenst een antwoord op onderstaande vragen.

Algemeen

1. *Gelet op de importantie van dit onderwerp: op welke wijze is de Provinciale Staten geïnformeerd over de op handen zijnde samenwerking met de “kweekvlees boerderij” en de beslissing omtrent de subsidie?*

Antwoord

Provinciale Staten zijn via de reguliere lijnen geïnformeerd, waaronder de Begroting 2026, het subsidieregister en eerdere communicatie binnen beleidsprestatie 4.1.1 *Innovatieve Economie*. Er is geen sprake geweest van afwijkende besluitvorming. Gedeputeerde Staten zien de samenwerking met de kweekvleesboerderij bovendien als een mooie ontwikkeling, die zij van harte ondersteunen. Betrokkenheid kan juist leiden tot kansen voor de agrarische sector.

Gezondheids- en veiligheidsrisico's

2. *Welke onafhankelijke, peer-reviewed studies heeft de provincie laten uitvoeren of bestudeerd over de langetermijneffecten van het eten van kweekvlees, inclusief risico's zoals nieuwe allergenen, antibioticaresten uit groeimedium of verstoring van de darmflora?*

Antwoord

De provincie voert geen eigen gezondheidsstudies uit; dat is een bevoegdheid van EFSA, NVWA en het Rijk. Wij baseren ons op nationale en Europese Novel Foods-kaders.

3. *Hoe garandeert de provincie strenge tests op verontreinigingen (bijv. zware metalen, hormonen of onbedoelde genetische modificaties) bij opschaling van de productie, en welke veiligheidsgrenzen worden gehanteerd voor markttoelating?*

Antwoord

¹ <https://www.zuid-holland.nl/actueel/nieuws/november-2025/wereldprimeur-schipluiden-eerste/>

Toezicht op verontreinigingen valt volledig onder EFSA en NVWA. De pilot brengt geen kweekvlees op de markt. De provinciale middelen zijn uitsluitend bedoeld voor kennisontwikkeling, infrastructuur en educatie, niet voor productie of markttoelating.

4. *Op welke manier wordt het kweekvlees gedistribueerd? Indien dit binnen de provincie Zuid-Holland is, hoe weten burgers dat zij te maken hebben met kweekvlees?*

Antwoord

Binnen deze pilot vindt geen distributie of consumptie plaats. Etikettering en herkenbaarheid zijn EU- en rijksbevoegdheid.

Milieu- en duurzaamheidsrisico's

5. *Welke levenscyclusanalyses zijn uitgevoerd om de milieu-impact van kweekvlees productie (energie-intensieve bioreactors, waterverbruik, afval uit celkweek) te vergelijken met conventionele veeteelt, en in hoeverre is hier met de subsidieverlening rekening gehouden?*

Antwoord

Internationale LCA-studies tonen dat kweekvlees op schaal potentieel minder land, water en broeikasgasuitstoot kent; vroege kleinschalige processen zijn energie-intensief. De pilot verzamelt praktijkdata en is daarom gericht op kennis, niet op productie.

6. *Is het college bekend met het gegeven dat kweekvlees slechter is voor het milieu/ 'klimaat' dan traditioneel vlees?²*

Antwoord

Nee. De klimaatimpact is technologie- en schaalafhankelijk. Daarom ondersteunt de provincie uitsluitend onderzoek, educatie en praktijktoetsing, niet productie.

7. *Welke maatregelen worden gefinancierd om ecologische risico's te voorkomen, zoals het ontsnappen van gemanipuleerde cellen in het milieu tijdens productie of afvalverwerking?*

Antwoord

In deze pilot worden geen genetisch gemodificeerde cellen gebruikt en gewerkt met gesloten systemen. Afvalverwerking vindt plaats onder reguliere regelgeving voor biologisch materiaal.

Ethische en dierenwelzijn vragen

8. *Hoewel kweekvlees slacht van levende dieren vermindert, welke ethische toetsing is er gedaan rond het welzijn van dieren bij de initiële celafname (bijv. biopsies), en hoe wordt het gebruik van foetaal runderserum in groeimeidium afgebouwd?*

Antwoord

Celafname valt onder de Dierproevenwet en wordt verantwoord binnen DEC/CCD-kaders. De provincie heeft hierin geen rol. Ontwikkelingen richting serumvrije media worden gevolgd en toegepast zodra dat technisch en veilig mogelijk is.

² <https://www.pigbusiness.nl/artikel/737571-kweekvlees-kan-335-keer-slechter-zijn-voor-het-klimaat-dan-varkensvlees/>

9. *Welke inspraakmomenten zijn er voor de Zuid-Hollandse bevolking geweest voor culturele en religieuze bezwaren (bijv. gemeenschappen die kweekvlees als “onnatuurlijk” zien), en hoe wegen die mee in de subsidiëring?*

Antwoord

Voor deze innovatiepilot is geen formele inspraakprocedure vereist. Maatschappelijke perspectieven worden betrokken via open dagen, workshops en samenwerking met onderwijs en ketenpartners. De pilot verplicht niemand tot consumptie.

Regelgeving en technologisch toezicht

10. *Heeft de provincie nagedacht over regelgevingskaders voor kweekvlees, inclusief verplichte etikettering (“kweekvlees” of “lab-grown”), en hoe sluiten die aan bij internationale normen om handelsbarrières of veiligheidsverschillen te voorkomen?*

Antwoord

Etikettering, markttoelating en handelsnormen zijn EU- en rijksbevoegdheid (EFSA/NVWA). De provincie heeft hierin geen regelgevende rol.

11. *Hoe wordt bij de kweekvlees boerderij toezicht gehouden op onvoorziene technologische risico’s, zoals problemen rondom opschaling die leiden tot tekorten of de ontwikkeling van antibioticaresistente bacteriën in bioreactoren?*

Antwoord

Opschalings- en voedselveiligheidsrisico’s vallen onder NVWA/EFSA. De pilot produceert niet voor de markt en werkt onder reguliere bioprocurevergunningen.

12. *Wat zijn de noodplannen bij incidenten na goedkeuring (bijv. grootschalige gezondheidsproblemen), en hoeveel geld is er gereserveerd voor (permanente) monitoring?*

Antwoord

Incidentmanagement bij voedselveiligheid ligt bij NVWA en het Rijk. De provincie monitort uitsluitend de kennis- en innovatieopbrengst binnen het innovatiebeleid.

Den Haag, 16 december 2025

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff